

DOI: 10.7251/GFP1505288T

UDC: 340.134:342.52(497.6)

Stručni rad

Datum prijema rada:
5. jun 2015.*Datum prihvatanja rada:*
20. jun 2015.

Nadležnosti Federacije i federalnih jedinica i njihovo učešće u vršenju vlasti u Federaciji

Apstrakt: Raspodjela nadležnosti između federacije i federalnih jedinica predstavlja jedno od bitnih pitanja oblika države uopšte, a posebno oblika državnog uređenja, oblika političkog uređenja, kao i oblika državne vlasti. Nadležnost federacije i federalnih jedinica je ustavna materija, koja u suštini uveliko određuje oblik državnog uređenja, odnosno određuje kakva je federacija po svom karakteru: labava, centralizovana ili kvazi federacija.

Pravna nauka ni do danas nije na adekvatan način riješila kontradiktornost suvereniteta federalnih jedinica i federacije kao složene države. To pitanje se pokušava riješiti tzv. kooperativnim federalizmom, a pojedini pravni teoretičari pojam suvereniteta pokušavaju zamijeniti pojmom autonomije federalnih jedinica. Naravno, da se time ne daje odgovor na postavljeno pitanje. Odgovor ne daju ni oni pravni teoretičari koji pokušavaju pitanje suvereniteta federacije i federalnih jedinica prenijeti sa pravnog na politički teren, tvrdeći kako se suverenost dijeli, te kako su suverene i federacija i federalne jedinice, bez obzira na navedene vrste federacija, što je prosto nemoguće (ili je u pitanju federalna država-federacija ili savez država, pa to više i nije federacija, već konfederacija).

Ključne riječi: federacija, konfederacija, suverenost, ustav, nadležnost, konsenzus, oblici države, zakonodavna, izvršna i sudska vlast.

Pitanje raspodjele nadležnosti između federacije i federalnih jedinica predstavlja ključno pitanje svake federalne države i njenih država-članica. Zbog toga su u ovom radu data osnovna načela za raspodjelu nadležnosti između federacije i federalnih jedinica i učešća federalnih jedinica u vršenju vlasti u federaciji. Takođe su navedene i vrste federacija, način njihovog obrazovanja i organizovanja.

Doc. dr **Željko Todorović**
VPTS Doboj

Način raspodjele nadležnosti između federacije i federalnih jedinica utvrđuje se u pravilu saveznom ustavom. Ne može se reći da u tom pravcu postoji neki model, već su te nadležnosti različite od federacije do federacije.

Zbog toga A.Đurđev ističe “Bez obzira na koji način se vrši raspodjela funkcija između federacije i federalnih jedinica, ona nikada ne može da se do kraja perfektno izvede. Na to prije svega utiču dvije grupe razloga: 1. nemogućnost preciznog i sveobuhvatnog definisanja društvenog života i njegovog preraspoređivanja na funkcije federacije i federalnih jedinica i 2. razvitak civilizacije u cjelini, a posebno razvitak naučno-tehnološke revolucije, stvara potrebu za sve novijim funkcijama državnih zajednica. Takve situacije svaki ustavotvorac i pored najbolje volje, ne može da predvidi u momentu donošenja ustava.”¹

U zavisnosti kakve nadležnosti ima federalna država zavisice i kakva je ona: labava, centralizovana ili kvazi federacija. Zato je potrebna odgovarajuća izbalansiranost u raspodjeli nadležnosti.

U ustavnoj teoriji poznata su osnovna načela (kriteriji) za raspodjelu nadležnosti:

1. Načelo isključive nadležnosti kojim se utvrđuju poslovi koji spadaju u isključivu nadležnost federacije. To su najčešće poslovi kojim se ostvaruju zajednički i opšti interesi u federaciji (odbrana, vanjski poslovi, monetarna politika) i sl. Takođe, postoje poslovi koji spadaju u isključivu nadležnost federalnih jedinica (obrazovanje, kultura, socijalna zaštita i sl.).

2. Načelo paralelne nadležnosti, imamo u onim slučajevima kada federacija zakonom utvrđuje samo opšta načela za uređivanje određenih pitanja, a federalne jedinice svojim paralelnim zakonom, potpuno uređuju ta pitanja u skladu sa utvrdjenim načelima. Ovo načelo ima tendenciju sve veće primjene, a ovakav vid nadležnosti javlja se kao kooperativni federalizam.

3. Načelo ažurne nadležnosti podrazumijeva situacije u kojima se pojedini poslovi stavljaju u nadležnost federalnim jedinicama. Ako federalne jedinice u određenom roku te poslove ne urade preuzima ih federalna država i obrnuto ako su poslovi u nadležnosti federacije, a ona ih do utvrdjenog roka ne obavi, to pitanje mogu federalne jedinice regulisati svojim zakonima.

Prema R.Kuzmanoviću, najčešće se utvrđuju i raspodjelu nadležnosti između federalnih jedinica i federacije primjenom sistema enumeracije: za federaciju pozitivnom, a za federalne jedinice negativnom enumeracijom (klauzulom). Pozitivna enumeracija znači tačan spisak (popis) poslova koje obavlja federacija (federalni organi), dok negativna enumeracija (znači uopšteno i određene klauzulom, npr. “svi ostali poslovi” ili “sve ostalo što nije dato u nadležnost fede-

¹ Đurđev Aleksandar, Ustavno pravo II, Novi Sad, 1994. str. 24.

racije“) pripada federalnim jedinicama ili obrnuto. Za koga je primjenjena pozitivna enumeracija (za federaciju ili federalne jedinice), taj u principu ima manja (uža) ovlaštenja i obrnuto, ko dobije nadležnosti prema negativnoj enumeraciji, ima veća ovlaštenja. U principu, nadležnosti prema pozitivnoj enumeraciji najčešće se daju federaciji.²

UČEŠĆE FEDERALNIH JEDINICA U VRŠENJU VLASTI U FEDERACIJI

Status federalnih jedinica u svim federalnim državama trebao bi da bude isti, bez obzira na različitosti i specifičnosti federalnih jedinica, posebno u participaciji vlasti.

Kako to navodi M.Jovičić federalne jedinice moraju da “svuda imaju ista prava i dužnosti“.³

Bitne karakteristike statusa federalnih jedinica po R.Kuzmanoviću, gotovo u svim federacijama svijeta najčešće se ogledaju:

1. U posjedovanju svojstva suverenosti federalnih jedinica uz značajna ograničenja utvrđena svakim federalnim ustavom (tako je utvrđeno ustavom Švajcarske, bivšeg SSSR, Meksika i dr.);

2. U mogućnosti i nemogućnosti istupanja federalnih jedinica iz federacije, gdje većina federacija ne predviđa pravo istupanja i odcjepljenja (secesije, potpunog osamostaljenja), dok manji broj federacija priznaje to pravo federalnim jedinicama;

3. U stabilnosti njihove teritorije (područja), koja se ne mogu mijenjati izuzev u slučajevima utvrđenim ustavom federacije;

4. U pravu na samostalno (autonomno) normativno regulisanje (zakonima i drugim opštim aktima), svih pitanja iz svoje nadležnosti, bilo da je nadležnost utvrđena pozitivnom ili negativnom klauzulom (enumeracijom);

5. U pravu saveznih organa da intervenišu na području članica federacije. Intervencija federalnih organa javlja se u rijetkim slučajevima, kao što su npr. slučajevi spoljašnjeg napada na federalnu jedinicu (državu članicu) ili kada se pojave ozbiljni unutrašnji nemiri;

6. U obavezi federalnih država članica da prihvate isto državno uređenje i oblik vladavine utvrđen saveznim ustavom (npr. republika). Neodrživo je da u istoj federalnij državi jedna federalna država ima autoritarni, a druga ili druge, demokratski režim;

7. U pravu na različito unutrašnje samoorganizovanje, što se čini ustavom svake federalne jedinice. U praksi se jasno pokazalo bogatstvo razlika samoorganizovanja federalnih jedinica u različitim federalnim državama.⁴

Učešće država članica u vršenju ustavotvorne i zakonodavne vlasti federacije podrazumjeva adekvatnu zastupljenost u saveznom parlamentu. Savezni parla-

² Kuzmanović Rajko, *Ustavno pravo*, Banja Luka, 1999. str. 410. i 411.

³ Jovičić Miodrag, *Savremeni federalizam*, Beograd, 2006. str. 90.

⁴ Kuzmanović Rajko, *Ustavno pravo*, Banja Luka, 1999. str. 412.

ment kod svih federacija je dvodoman, mada je u razvoju federalizma bilo i izuze- taka. Tako je npr. u razvoju jugoslovenskog federalizma bilo više domova – vijeća ili u slučaju pakistanskog federalizma koji je imao samo jedan dom.

Uvođenjem gornjeg (federalnog doma) postavilo se pitanje koliko svaka od federalnih jedinica treba da ima svojih predstavnika u njemu. Postojala su uglavnom dva rješenja: 1. isti broj predstavnika bez obzira na specifičnosti i razlike između federalnih jedinica i 2. nejednak broj predstavnika, a što zavisi od broja stanovnika u federalnim jedinicama. U većini federalnih država prihvaćen je princip po kome federalne jedinice u gornjem domu imaju podjednak broj predstavnika iz svake federalne jedinice, a svega 4-5 država prihvatilo je nejednak broj predstavnika (SR Njemačka, Austrija, Kanada, Indija). Tako, u SR Njemačkoj svaka federalna jedinica ima pravo na najmanje tri poslanika u gornjem domu Bundestrata. Države članice federacije su podijeljene u tri grupe: prva – članice koje imaju preko šest miliona stanovnika i one učestvuju sa po pet poslanika u gornjem domu; druga – države članice sa preko dva miliona stanovnika i one učestvuju sa po četiri predstavnika; treća – države članice koje imaju manje od dva miliona stanovnika i one učestvuju sa po tri predstavnika

U Kanadi od deset federalnih jedinica Kvebek daje najviše predstavnika (24) a Ostrvo Princa Edvarda najmanje (4).

U Indiji od 17 država članica federacije, najviše predstavnika daje federalna jedinica Utar Pradeš (24), Pendžap kao federalna jedinica srednje veličine (11), a najmanje Nagalend, jednog predstavnika.

Federalne jedinice učestvuju u vršenju ustavotvorne i zakonodavne vlasti u saveznoj državi, kao i u donošenju i reviziji ustava u pravilu na dva načina: prvo, savezni parlament odlučuje o promjeni ustava, ali uz prethodnu ratifikaciju parlamenta federalnih jedinica i drugo, federalne jedinice učestvuju u odlučivanju u saveznom parlamentu putem svojih predstavnika – poslanika.

U zakonodavnoj vlasti učešće federalnih jedinica je takođe prisutno, ali je ono najčešće suženo u većini federacija. Većina federacija daje veće nadležnosti domu građana u odnosu na dom država ili federalnih jedinica. Nedovoljno je učešće federalnih jedinica u zakonodavnom radu savezne države i iz razloga nejednakog broja poslanika iz federalnih jedinica. Međutim, ima i federacija gdje postoji potpuna ravnopravnost domova pa je učešće federalnih jedinica u zakonodavnoj vlasti u takvim federacijama adekvatno. Rijetke su federacije koje federalnom domu daju veći djelokrug, nego donjem domu. I način glasanja u domu federalnih jedinica saveznog parlamenta bitno utiču na status i učešće federalnih jedinica. U praksi se koriste tri mogućnosti:

1. Sistem konsenzusa, prema kome svaka federalna jedinica (delegacija federalne jedinice), bila ona mala ili velika, ima isti broj glasova;
2. Sistem glasanja dvotrećinskom ili jačom većinom, gdje samo mali broj federalnih jedinica biva proglašen;

3. Sistem kvalifikovane (nadpolovične) većine, prema kome može biti veliki broj preglasanih.⁵

Učešće federalnih jedinica u izvršnoj vlasti, takođe je bitno pitanje u svim federalno uređenim državama. To je u stvari pitanje egzekutive (izvršne vlasti) koja obuhvata vladu i šefa države. Da bi se sagledalo učešće federalnih jedinica u izvršnoj vlasti, potrebno je dati odgovor na neka pitanja kao što su: ko bira savez- nu izvršnu vlast, kako je ona sastavljena, kome odgovara i koja su njena ovlaštenja.

Savezna izvršna vlast trebala bi djelovati ravnomjerno na cijelom području federacije, bez obzira na način zastupljenosti i izbora federalnih jedinica, mada postoje izvjesne razlike u različitim tipovima federacije, što se očituje u načinu izbora, sastavu, nadležnostima i odgovornostima. Federacije sa predsjedničkim sistemom, kao npr. u SAD ili pojedine latinskoameričke federacije imaju samostalnu izvršnu vlast, znatno samostalniju nego u nekim drugim tipovima federacije. Predsjednika federalne države ne bira savezni parlament, niti parlament učestvuje u izboru vlade. Predsjednika bira neposredno narod, a on imenuje vladu. Dakle, federalni parlament nema uticaja na saveznu izvršnu vlast.

U federacijama sa parlamentarnim sistemom, kao što su npr. SR Njemačka, Kanada, Indija i dr. saveznu vladu bira donji dom saveznog parlamenta. Šefa države bira parlament oba doma ili narod neposredno ili je nasljedni monarh (kralj). Uloga šefa države u ovakvom sistemu je minorna, više reprezentativna, počasna i sa malim ovlaštenjima. Vlada se bira po određenom ključu prema kojem veće članice federacije daju veći broj članova za vladu. Tako npr. pokrajina Kvebek i Ontario, kao dvije najveće federalne jedinice u Kanadi, imaju po četiri ministarska mjesta, a ostale jedinice manji broj.

U federacijama sa skupštinskim sistemom, kao što su npr. Švajcarska, bivša Čehoslovačka, SFRJ, SSSR, vladu i šefa države bira parlament, i to njegova oba doma. U pojedinim federacijama ovakvog tipa, ustavom se utvrđuje paritet izbora u saveznu vladu, pa i izbor šefa države, posebno ako je riječ o kolektivnom šefu države (npr. Predsjedništvo SFRJ). Vlade u pojedinim zemljama biraju se i po drugoj vrsti ključa, kao npr. prema govornom području kakav je slučaj u Švajcarskoj gdje su od sedam članova vlade dva iz kantona francusko-italijanskog govornog područja, a pet je iz kantona njemačkog govornog područja. Princip pariteta u sastavu vlada pojedinih federacija nije se pokazao efikasnim, jer vlada mora da obavlja poslove stručno i efikasno na cijelom svom području. Međutim, i pored uočenih nedostataka u funkcionisanju izvršne vlasti u takvim federacijama, taj princip se i dalje primjenjuje.

U velikom broju savremenih država od kojih su mnoge federacije sve više jača izvršna vlast u odnosu na zakonodavnu, pa čak i sudsku. To je posebno karakteristično za one federacije koje imaju srazmjernu zastupljenost federalnih jedinica

⁵ Ibidem, str. 414.

u saveznoj vladi. Savezna vlada time dobija integrativnu ulogu i postaje sve više glavna poluga sistema i kohezioni faktor federacije.

BITNA SVOJSTVA FEDERACIJE

Bitna svojstva federacije kao države su:

1. Federacija je stabilan oblik složene države koji se razlikuje od unitarne i decentralizovane države, te konfederacije i unije. Ustavom se utvrđuju njene nadležnosti. Ustav mora biti pisan i čvrst, kako to navodi R. Marković, napominjući da federacija ne može ni postojati, niti se pravilno razvijati bez čvrstog ustava.⁶

2. Federacija, je "nadržava" koja se bitno razlikuje od svojih članica – federalnih jedinica. Federacija ima svoje državne organe (zakonodavnu, izvršnu i sudsku vlast).

3. Federacija je tvorevina državnog prava, što znači da je zasnovana na ustavnom pravu i ustavu, a ne na međunarodnom pravu i ugovoru, kakav je slučaj sa konfederacijom.

4. Federacija je suverena država. Međutim, sporno je pitanje kome u cjelini pripada suverenitet: federalnim jedinicama kao članicama ili federaciji ili se radi o podijeljenom suverenitetu.

Da se zaključiti da pravna nauka ni do danas nije na adekvatan način riješila kontraverznosti suvereniteta federalnih jedinica i federacije kao složene države. To pitanje se pokušava riješiti tzv. kooperativnim federalizmom, a pojedini pravni teoretičari pojam suvereniteta pokušavaju zamijeniti pojmom autonomije federalnih jedinica. Naravno, da to nije odgovor na postavljeno pitanje. Odgovor ne daju ni oni pravni teoretičari koji postavljaju pitanje; ko je uistinu danas suveren u svijetu? Ni teorije koje pokušavaju pitanje suvereniteta prenijeti sa pravnog na politički teren tvrdeći kako se suverenost dijeli te kako su suverene i federalne jedinice i federacija, još manje daju odgovor na to pitanje.

VRSTE FEDERACIJA

U ustavnopravnom pogledu federacija je složena država, nadržava, sa političkog stanovišta to je pluralistička i demokratska tvorevina, a sa sociološkog stanovišta ona je "zajednica zajednica", "društvo društava", zajednica ljudi povezanih istim ili sličnim interesima.⁷ Zato se kod utvrđivanja vrsta federacije moraju imati u vidu navedeni elementi (pravni, politički, sociološki i dr.). Pravni autori u osnovi slično klasifikuju sve federacije, pa tako R. Kuzmanović polazeći od navedenih elemenata ističe sledeće vrste federacija:

1. Klasična pravna federacija, koja uglavnom funkcioniše prema poznatim pravilima o položaju federalnih jedinica i federalne države. Klasična, koju neki autori nazivaju i čista ili prava federacija, ima u sebi najmanje primjera unitarne ili konfederalne države. Kod ovakvih federacija, ustavom federacije su tačno utvrđene nadležnosti federacije kao savezne države, ali i federalnih jedinica - država. Prave federacije karakterišu harmonizam i odnosi u njima i

⁶ Marković Ratko, Ustavno pravo, Beograd, 1995. str. 448.

⁷ Ibidem, str. 404.

vrlo je malo posezanja federalnih država za izlaskom iz federacije. Primjeri takvih federacija su: američka, njemačka, meksička i dr.

2. Kvazi federacija je federacija koja je ustavom predstavljena kao federacija, a u praksi je sa konfederalnim, odnosno unitarnim elementima. Takva je npr. bila Ruska federacija, koja je svo vrijeme svog postojanja bila unitarna, a ne federalna država. Indija je takođe primjer kvazi federacije koja je u suštini unitarna država. Savezna država ima velike nadležnosti u odnosu prema federalnim jedinicama, a ustav joj omogućuje da čak može donijeti odluku o ukidanju federalne jedinice. I bivša SFRJ, kao labava federacija, po Ustavu SFRJ od 1974. godine je primjer kvazi federacije, koja je više formalno bila federacija, a u stvarnosti je funkcionisala kao konfederacija.

3. Prosta federacija, koju još nazivaju i jednostavna, je federacija u kojoj sve federalne jedinice bez obzira na broj stanovnika i veličinu imaju iste nadležnosti. Primjer takve federacije je američka federacija, u kojoj svih 50 država – članica federacije imaju isti položaj.

4. Složena federacija, po svom nazivu upućuje da se radi o federaciji koja u svom sastavu ima različit rang federalnih jedinica, npr. članice savezne republike, autonomne republike, autonomne oblasti, autonomni okruzi, samostalna vojvodstava i dr. Svaka od tih članica ima različiti rang u participaciji organa federacije i imaju različite nadležnosti. Primjer takvih federacija je SSSR i bivša SFRJ.

5. Višespratna federacija je u osnovi svaka složena federacija koja ima različite niveoe teritorijalnih jedinica, ali i nadležnosti. Termin višespratna federacija se više koristi u politikološkim i sociološkim naukama, a rjeđe u oblasti pravnih nauka.

6. Asimetrična federacija je model federalne države u kojem su u znatno drugačijem položaju federalne jedinice, od kojih jedna ili više njih ima znatno veću samostalnost od ostalih. Takva je bila npr. Kanada, koja je imala deset federalnih jedinica od kojih je Kvebek imao drugačiji status i znatno veća ovlaštenja u odnosu na devet drugih. Kao primjer asimetrične federacije može da posluži i primjer bivšeg SSSR, u kome je Ukrajina imala viši rang u odnosu na ostale federalne jedinice. Neposredno pred raspad SFRJ, tadašnja Republika Slovenija tražila je asimetričan status u odnosu na ostalih pet republika. I za dejtonsku Bosnu i Hercegovinu možemo reći da ima puno elemenata koji ukazuju da bi se mogla podvesti pod asimetričnu federaciju.

7. Asocijativne i disocijativne federacije su takve koje se razlikuju po načinu nastanka. Asocijativne federacije nastale su asocijativnim putem ili agregacijom, odnosno udruživanjem i spajanjem federalnih jedinica. Takve federacije su veoma česte. Federacije nastale disolucijom ili devolucijom, odnosno razdruživanjem ili raspadanjem, su nešto rjeđe.

One nastaju raspadom unitarne države, pa od jedne države nastanu najmanje tri, dvije države članice i nova država federacija.

8. Čvrste i fleksibilne federacije, koje svojim ustavom mogu predvidjeti promjenu svoje strukture. Ako federalni ustav predviđa mogućnost prijema novih članica (federalnih jedinica), takva federacija je fleksibilna. Ako ne dopušta tu mogućnost, riječ je o čvrstoj federaciji.

9. Postoje federacije rjeđe sa jednonacionalnim i češće sa višenacionalnim stanovništvom, kao i federacije sa izdvojenim teritorijama: gradovima, distriktom, zonama.⁸

Federacija se obrazuje na dva načina, dakle, najčešće agregacijom i devolucijom. Za obrazovanje federacije moraju postojati određeni razlozi, a oni su po R.Kuzmanoviću najčešći:

1. Pluralni etnički sastav stanovništva. Federalna država najbolje odgovara višenacionalnom sastavu stanovništva;

2. Različita ekonomska struktura, posebno infrastruktura na širem području, a što predstavlja jak faktor povezivanja i zavisnosti, a to se pogodno usklađuje u federalnom obliku države;

3. Kulturno historijska osnova, tradicija i običaji naroda, bitan su razlog za prihvatanje federalnog državnog uređenja;

4. Velika geografska prostornost sa brojnim razlikama kao npr. Ruska federacija, razlog su za obrazovanje federalne države;

5. Međunarodni položaj i okruženje su takođe jedan od faktora koji utiču na to da se obrazuje federacija, zbog opasnosti od napada, invazije, a u federalnoj državi u koju ulazi više država (federalnih jedinica) otklanja se svaki strah, kao i osjećaj ugroženosti.⁹

Za obrazovanje federacije nije odlučujući samo jedan razlog, on je najčešće dominirajući, a ostali su sa većim ili manjim uticajem.

ZAKLJUČAK

Da bi se mogao odrediti oblik države, posebno oblik državnog uređenja, oblik političkog uređenja, kao i oblik državne vlasti, a time i federacije kao savezne države, neophodno je sagledati nadležnosti federacije i federalnih jedinica u njoj. Iz nadležnosti federacije i federalnih država može se zaključiti o kojem tipu (vrsti) federacije je riječ.

Način raspodjele nadležnosti između federacije i federalnih jedinica utvrđuje se u pravilu saveznim ustavom.

Ovo pitanje je posebno bitno analizirati prije nego što bi se odredilo kom obliku državnog uređenja je Bosna i Hercegovina najbliža, imajući u vidu činjenicu da to nije eksplicitno utvrđeno Dejtonskim mirovnim sporazumom. Pored ostalog i ta činjenica je uticala na sam odabir teme ovog rada.

LITERATURA

1. Visković, N. (2001). *Teorija države i prava*, Zagreb.
2. Đurđev, A. (1994). *Ustavno pravo II*, Novi Sad, str.24.
3. Jovičić, M. (2006). *Savremeni federalizam*, Beograd, str.90.

⁸ Ibidem, str. 405 i 406.

⁹ Kuzmanović Rajko, *Ustavno pravo*, Banja Luka, 1999. str. 407.

4. Košutić, B. (1982). *Osnovi nauke o državi i pravu*, Beograd.
5. Kuzmanović, R. (1999). *Ustavno pravo*, Banja Luka, str.410. i 411.
6. Lukić, D. R. (1976). *Teorija države i prava*, Beograd.
7. Marković, R. (1995). *Ustavno pravo*, Beograd, str.448.
8. Muhić, F. (1986). *Teorija države*, Sarajevo.
9. Savić, S. (2005). *Osnove prava*, Banja Luka.

Dr Željko Todorović, PhD

VPTS Doboj

Jurisdiction of the Federation and Federal Units and Their Participation in the Exercise of Authorities in the Federation

Abstract: Distribution of jurisdiction between a federation and federal units generally represents one of the important issues concerning forms of the state, especially the forms of state organization, forms of political organization, as well as forms of state authorities. The jurisdiction of the federation and its federal units is a constitutional matter, which, in fact, significantly determines the type of governmental structure, that is, determines what is the federation like in its character: loose, centralized or quasi federation.

Jurisprudence has not even until the present days adequately resolved controversy of sovereignty of the federal units and the federation as a complex state. Legal theory tries to resolve this issue through the so-called cooperative federalism, and some legal theorists try to replace the notion of sovereignty with the notion of autonomy of the federal units. Of course, this does not provide an answer to the question. The answer cannot be given by those legal theorists who try to transfer the issue of sovereignty of the federation and of the federal units from a legal to a political court, arguing that sovereignty should be distributed, and that both, the federation and the federal units should be sovereign, regardless of mentioned types of federation, which is impossible (or it is a federal state-federation or union of states, so that it is not a federation any more, but a confederation).

Keywords: federation, confederation, sovereignty, constitution, jurisdiction, consensus, forms of the state, legislative, executive and judicial power.